

ФЛЕШ

За надзор 1,1 милион

Министарство унутрашњих послова објавило је тендер за набавку опреме за реализацију компоненти система за електронски надзор државне границе. Процијена вриједност предмета набавке без закључивања оквирног споразума је 1.160.000 еура без урачунаог ПДВ-а.

– Министарство вањских послова, Генерални директорат за конзуларне послове, издало је потврду у јуну прошле године, којом се потврђује да је ИПА II Уговор о финансирању о специјалним условима ИПА/2015/037-894 на снази. Потврда је издата на основу Закона о потврђивању оквирног споразума закљученог између Црне Горе и Европске комисије, на основу којег су саговорачи пројеката које финансира Европска комисија ослобођени од плаћања ПДВ-а, царина и других фискалних дабина за опрему, материјал и услуге везано за имплементацију пројекта – пише у тендеру. МС.

Испит за лобисте

Агенција за спречавање корупције заказала је за 30. јануар полагање испита за обављање послова лобирања. Пријава за полагање испита подноси се Агенцији, најкасније до 19. јануара.

– Трошкови за полагање испита од 100 еура уплаћују се на жиро рачун: Буџет Црне Горе – Агенција за спречавање корупције број 832-52012-40, сврха уплате: Накнада за полагање испита за обављање послова лобирања. Доказ о уплати трошкова, сходно члану осам равилника, кандидати су дужни да предају секретару Комисије прије почетка полагања испита. Начин полагања испита предвиђен је равилником о програму и начину полагања испита за обављање послова лобирања – саопштено је из Агенције. МС.

Прекршио закон

Агенција за спречавање корупције утврдила је да је председник одбора директора Барске пловидбе Љубомир Кочовић прекршио Закон о спречавању корупције. Наиме, утврђено је да је он и након истека законом прописаног рока, истовремено са јавном функцијом обављао и дужност члана одбора директора у приватној установи „Организатор образовања одраслих Рац Едуко“. МС.

Образовање запослених

Управа за кадрове и Асоцијација менаџера крајем децембра организовали су презентацију Програма образовања за стицање кључних вјештина за управљање људским ресурсима, представницима приватног сектора. Циљ организовања ове презентације био је представљање садржине програма образовања потенцијалним предавачима, који би својим знањем и искуством допринијели квалитетној реализацији програма. Ово је први акредитовани програм ове врсте у Црној Гори и има за циљ да кроз образовање запослених побољша, како перформансе организације, тако и промјене у специфичним знањима, вјештинама и способностима запослених у јавном и приватном сектору. Програм је конципиран по модулима и садржи 26 тема у трајању од 264 часа. МС.

МИНИСТАР РАДА И СОЦИЈАЛНОГ СТАРАЊА КЕМАЛ ПУРИШИЋ У ИНТЕРВЈУ ЗА „ДАН“

Накнаде за мајке биле неодрживе

■ Били смо свјесни да је одлука Владе о умањењу накнада из јануару 2017. непопуларан али и нужан потез, казао је министар рада

Министар рада и социјалног старања Кемал Пуришић је у интервјуу за „Дан“ поручио да нијесу он, Влада или Бошњачка странка укинули накнаде за мајке, већ да је то резултат одлуке Уставног суда. Такође, истиче да су накнаде биле неодрживе јер је за њих више издavano него за сва социјална давања у држави, те да је за њих требало новца колико и за годишњи капитални буџет.

Пуришић каже да ће Влада ове године настојати да смањи незапосленост и вјерује да популарност његове Бошњачке странке није смањена.

● У 2017. години је Ваш ресор био на мети жестоких критика због укидања накнада за мајке. Зашто се нијесте успротивили укидању ових примања, с обзиром на то да је Бошњачка странка, чији сте функционер, својевремено у парламенту подржала закон којим су омогућене накнаде за мајке?

– Критика поводом тога је било много, углавном неоправданих. Било је увреда, али не бих сада о томе. У јавном дискурсу, форсирала се прича о превареним мајкама, са амбицијом да се оспори Влада, министарство, министар, Бошњачка странка... Бојим се да је због тога значајни дио наше јавности стекао погрешну слику о овој теми, што се може закључити и из Вашег питања.

Наиме, прије него што се неко сврста за накнаде по основу рођења троје или више дјеце или против ње, требало би да се пита јесу ли праведно додијељене, јесу ли оправдане, можемо ли их финансирати, како утичу на остале владине политике у друштву.

Увођењем накнада у наш социјални систем направљен је преседан и на та материјална давања није примјењена стандардна процедура.

Синдикати пристали на застарјевање потраживања

● Зашто сте пристали на захтјев Америчке привредне коморе да се Законом о раду омогући застарјевање потраживања радника након четири године?

– Нацртом закона о раду, предвиђено је да новчана потраживања из радног односа, изузев доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, застарјевају у року од четири године. Овај рок је договорен на радној групи која је радила нацрт закона, као компромисно рјешење социјалних партнера, прије свега представника синдиката и послодаваца.

Разлог је што застарјевање ових потраживања представља административну баријеру која ствара неизвесност у пословању, даје нереалну слику у билансима предузећа, омета промет компанија, а радницима повећава несигурност потраживања.

Искуства земаља из окружења по овом питању су различита. У појединим земљама тај рок је три године, док је у Хрватској и Словенији, као чланицама ЕУ, рок застарјевања пет година. Социјални партнери су се договорили да рок застаре наступи након четири године, а као један од разлога је и трајање радног односа на одређено вријеме од 36 мјесеци, како би запослени на одређено вријеме имао времена да покрене судски поступак за намирење потраживања из радног односа.

Према томе, став Владе није прихватање било чијих захтјева, па ни Америчке привредне коморе, већ је то резултат постигнутих компромиса у социјалном дијалогу између представника запослених и послодаваца.

Не држимо страну послодавцима

● Стиче се утисак да Влада више „држи страну“ послодавцима него радницима. Да ли је то тачно?

– Ја не мислим тако. Влада је одговорна да ствара повољан пословни амбијент, предлажући законодавна и друга рјешења која обезбјеђују раст и развој и друштвени напредак у свим сегментима друштва. Она настоји да кроз одрживи социјални дијалог са синдикатима и послодавцима дође до најбољих рјешења и наравно има највећу одговорност за успјех тих политика, сагласно својој уставној позицији. У овој години смо у Влади и у Министарству рада радили на изради 8 закона важних за креирање повољног пословног амбијента и дошли до добрих рјешења са готово потпуном сагласношћу сва три социјална партнера. Сви ови закони су усклађени са међународним стандардима и добром праксом и имају значајни реформски капацитет. Њима се уводи флексибилније тржиште рада, што ће подстаћи инвестирање и раст економије, па дакле и створити нова радна мјеста, али повећава и сигурност запослених, и стварају се механизми за сузбијање рада на црно.

цијални систем направљен је преседан и на та материјална давања није примјењена стандардна процедура.

Дакле, прописивањем накнада, у наш социјални систем уведена је дискриминација међу женама у погледу приступа овом праву. У систем социјалног старања уведена је накнада која је својеврсна пензија за жене које су рађале, без обзира да ли су икада радиле, каквог су имовног стања... У годину и по примјене накнада није регистрован раст natalитета, јер су накнаде добијале жене које су у просјеку биле старе око 55 година. Накнаде су утврђене прешироко и у високом износу, те су зато постале велики финансијски издатак (у 2016. години 59,5 милиона еура што је више него за сва остала социјална давања и борачко-инвалидску заштиту), отприлике на нивоу оног за капитална улагања на годишњем нивоу. Тако су угрозиле одрживост социјалних фондова и стандардних социјалних права и пријетиле

Тежимо друштву социјалне правде

● Како гледате на чињеницу да хиљаде грађана живе са платом која не покрива њихове потребе потрошачке корпе, док се високи функционери константно дају нове привилегије, а уживају и у високим примањима?

– Црна Гора тежи друштву социјалне правде и солидарности. С обзиром на то да су рад и зарада основ социјалне сигурности грађана, креирање услова за даљи економски раст и отварање нових радних мјеста је у континуитету приоритет у раду Владе.

Највећи ризик од сиромаштва и социјалне искључености имају незапослени, старије особе, особе са инвалидитетом, мање квалификовани... Како бисмо повећали конкурентност ових лица на тржишту рада, за мјере активне политике запошљавања, преко 333 пласираће се 5,1 милион. За већу укљученост лица са инвалидитетом на располагању ће бити оно шест милиона, а за укљученост младих у програм оспособљавања око осам милиона еура. Очекујемо да ће се наставити раст запослености и просјечне плате што је једино исправна и одржива опција за повећање животног стандарда радно способног становништва.

Такође, из социјалних фондова држава континуирано подржава око 45.000 грађана, преко разних видова социјалних давања и услуга, штитећи тако породице, појединца, дјецу у ризику и лица у стању социјалне потребе.

да зауставе њихов даљи раст и развој. Из активног континента у пасивно односно издржавано становништво, пребацило се око 17.000 лица, чиме се повећао притисак на буџет, са трендом да се сваке године тај број увећава за 1.200–1.400 лица, што додатно кошта још по око четири милиона еура годишње. Извлачењем младих жена са тржишта рада, дугорочно се угрожава одрживост пензионог фонда и адекватност пензија. Након увођења накнада, драстично се повећала фиктивна регистрована незапосленост старијих жена, подстакнута очекивањем да се тако добије накнада а не посао. Накнаде су биле знатно веће него остала социјална давања и пензије.

Без обзира на штетне последице на бројне секторске политике које су у надлежности овог министарства, нијесмо предлагали нити смо укинули накнаде.

Накнаде су укинуте одлуком Уставног суда, јер је утврдио да су амандмани којима су накнаде уведене дискриминаторни и због тога неуставни. Објавом одлуке Уставног суда, те норме су престале да важе.

Када се то десило, небитно је ко је гласао за закон, а ко је био уздржан. Одлуке Уставног суда се не коментаришу него се примјењују.

Реализујући одлуку суда и парламента, око 3.000 корисника накнада је наставило да при-

Пуришић

Милан Секуловић

ма мјесечну накнаду, око 4.700 корисници се вратило на своју пензију, око 800 корисница се вратило на материјално обезбјеђење породице, а око 6.100 на евиденцију незапослених.

● Сматрате ли да је због оваквог непопуларног потеза нарушена популарност Бошњачке странке?

– Били смо свјесни да је одлука Владе о умањењу накнада из јануару 2017. непопуларан али и нужан потез. Ту одлуку смо донијели једногласно, како бисмо санирали буџет и умањили велику несразмјеру у висини накнада, с једне, и осталих материјалних давања и пензија, с друге стране.

Медији и опозиционе странке су, врло тенденциозно и некоректно, настојали да усмјере незадовољство јавности према Бошњачкој странци, иако знају да она није могла никако утицати на одлуку Уставног суда о укидању накнада.

Међутим, ако је судити по оствареним резултатима на изборима за одборнике у Петњици и Тузима, популарност Бошњачке странке није нарушена, напротив она расте. Наши сународници и бирачи добро разумију прилике у којима су донијете поменуте одлуке, знају ко их је донио, цијене оно што ради и што је постигла Бошњачка странка, реализујући свој изборни програм.

● Укидањем накнада за мајке први пут је укинута неко доживотно стечено право. На другој страни, имамо држав-

не функционере којима не укидају неуставно стечене пензије. Како коментаришете двоструке аршине?

– Уставни суд је констатовао да се не ради о доживотно стеченом праву, одлучујући о уставности закона којим је крајем 2016. године умањен износ накнада. Суд је сугерисао Влади да води рачуна о легитимним очекивањима корисника накнада када су оне раскинуле радни однос или прекинуле да користе неко од права ради коришћења права на накнаду. Влада је то и учинила и кориснице довела у позицију какву су имале прије добијања накнаде или им пружио одговарајућу компензацију.

● Да ли ресор којим руководите за 2018. годину има у плану укидање других видова социјалних давања и којих?

– Не, напротив. У буџету за текућу годину планирали смо довољно средстава за исплату свих материјалних давања и за реализацију свих услуга предвиђених законом. Подсјећам да смо средином ове године усвојили измене Закона о социјалној и дјечијој заштити којима смо знатно увећали неке врсте социјалних давања, тако да ће се по том основу више исплатити на годишњем нивоу око 8,4 милиона еура. Та средства смо усмјерили ка најрањивијим категоријама становништва, што ће допринијети већој социјалној сигурности и њиховој бољој интегрисаности у заједници.

МИЛАН СЕКУЛОВИЋ